

Nr 154.

Av herr Björnberg, om begränsning av nya årsklassers rätt till inköp av spritdrycker.

Sedan det genom mångfaldiga vittnesbörd tydligt framgår, att vårt svenska folks förhållande till *rusdryckerna* och dessas skadeverkningar, i flera avseenden, alltjämt icke torde kunna betecknas såsom tillfredsställande, bjuder oss ansvarskänsla och omtanke för folkets välfärd att vidtaga sådana åtgärder, som förhållandena kräva.

Såväl den tillåtna som den brottsliga rusdryckstrafiken ökar. Antal motboks innehavare:

³¹ / ₁₂ 1922	1,011,676
³¹ / ₁₂ 1923	1,017,361 och
³⁰ / ₉ 1924	1,033,416.

Antalet kvinnliga motboks innehavare har under senaste fem åren fördubblats och utgjorde ¹/₄ 1924 84,442.

Konsumtionen av lagligt försålda alkoholhaltiga drycker:

År	Spritdrycker milj. liter	Vin milj. liter	Maltdrycker milj. liter
1922	25,7	2,4	182,4
1923	26,3	2,8	196,0

Beslagtagna kvantiteter insmugglade spritdrycker:

1922	91,076 liter
1923	191,922 „

För spritsmuggling sakfällda personer:

1922	2,150
1923	2,951.

Vad den genom motbokssystemet distribuerade delen beträffar är det en "ofentlig hemlighet", att högst betydande antal literar, visserligen vid själva förstahandsförsäljningen, äro eller rättare voro "lagliga", men innan de konsumeras förvandlas till brottslig vara på grund av de manipulationer genom överlåtelse, oftast till förhöjt pris, vilket undandraget sig varje kontroll. I synnerhet torde de närmare etthundratusen kvinnliga motboks innehavarnas ransoner i stor utsträckning furnera den illegitima marknaden.

Ju större motboksupplaga och antal obligatoriska spritkunder dess större kvantiteter komma också på nyss antydda sätt till användning och skadegörelse.

Vad som i alldeles särskild grad gör det nuvarande tillståndet hopplöst, beklämmande och allvarligt är, att nya årsklasser oavlåtligt inregistreras i spritbolagen såsom kunder, och kan väl detta näppeligen vara ägnat att avvänja vårt folk från spritbruket eller verka nykterhetsfrämjande, men på ett suggererande sätt verkar det i motsatt riktning.

På vissa håll ha åtgärder vidtagits, som reagera emot just vad här påpekats. Så har det s. k. "Umeåsystemet" gjort.

Vissa moment i detsamma, i synnerhet det med automatiskt årligen framflyttad åldersgräns för motboks rättighet, förtjänar statsmakternas uppmärksamhet såsom föredöme för hela landet.

Resultaten av de strängare lokala restriktionerna bliva ju för närvarande, i synnerhet sedan riksdagen upphävde försändningsförbudet, rätt så illusoriska i fråga om såväl den knappa ransoneringen som nekade motböcker åt nya årsklasser, så länge dessa genom att vända sig till angränsande kontrollområde medgivas åtrådda rättigheter.

På grund härav och såsom ett välbehövt steg i riktning åt vårt folks frigörelse och räddning undan alkoholens skadeverkningar på alla områden tillåter jag mig hemställa,

. att riksdagen måtte besluta sådan ändring i nu gällande rusdrycksförsäljningsförordning, att fr. o. m. 1926 nya årsklasser icke tilldelas s. k. motböcker med rätt till obligatoriskt inköp av spritdrycker.

Stockholm den 19 januari 1925.

Eric Björnberg.